

ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΒΗΜΑ

"Συνομιλία με την αδελφή μου Αμμόχωστο βίοι παράλληλοι"

Η παράλληλη ιστορία της ζωής ανθρώπων και τόπων ταυτίζει τον άνθρωπο με τον τόπο. **«Ο τόπος είναι ο άνθρωπος και ο άνθρωπος είναι ο τόπος».** Έτσι αισθάνεται και γλαφυρά καταγράφει η κ. Κλαίρη Αγγελίδου, στον καλαίσθητο και γεμάτο ευαισθησία πρόσφατο τόμο της, με τον τίτλο **«Συνομιλία με την αδελφή μου Αμμόχωστο/Βίοι Παράλληλοι».**

Ένα βιβλίο αφιερωμένο «σ' αυτούς που έζησαν την ομορφιά της πόλης, σ' αυτούς που θα ζουν τώρα στην προσφυγιά με τις ωραίες αναμνήσεις και σ' αυτούς που θα δουν τ' όνειρο της επιστροφής πραγματικότητα. Σ' όλους αυτούς που αντέχουν την οδύνη του χαμού μιας πόλης, του χαμού μιας ευτυχίας, των ανθρώπων της πόλης μου», θα σημειώσει η ίδια. **«Ένα μικρό χρέος γι' αυτούς που μόχθησαν και τράβηξαν τις χαρακιές του ονείρου».**

Η συγγραφέας και ποιήτρια νιώθει πλήρως ταυτισμένη με την αγαπημένη πόλη της, την Αμμόχωστο. Ζωή και ιστορία συνταυτίζονται, κινούνται παράλληλα, αλληλοσυμπληρώνονται. Μπορεί η κατοχή να την απομάκρυνε διά της βίας, όπως κι όλους τους άλλους συμπολίτες της, η καρδιά της/τους είναι εκεί, στην όμορφη πόλη/αδελφή. **Εκεί όπου ταξιδεύει καθημερινά εδώ και 28 χρόνια, σε κάθε γωνιά και σοκάκι, με ζωντανές τις μυρωδιές της και την κάθε λεπτομέρεια της δικής της ζωής, και στην προκειμένη περίπτωση η δική της αλληλένδετη μ' εκείνη των άλλων, όλων των Αμμοχωστιανών.** Με ολοζώντανες τις μορφές και τις κουβέντες φίλων και γνωστών ν' αποτελούν καθημερινή συντροφιά. Θύμησες έντονες αλλά και πίκρα αβάστακτη κι ανείπωτη.

Κι όπως θα μας πει η ίδια, η σκέψη για να γράψει τον ωραίο αυτό τόμο δόθηκε όταν: **«Το Φεβρουάριο του 1987 στο οδόφραγμα της Δερύνειας στη διάρκεια των 20ήμερων εκδηλώσεων της Συντονιστικής Γυναικών Αμμοχώστου τα ατέλειωτα βράδια που ξαγρυπνούσα, αγναντεύοντας την πόλη μου. Περπατούσα νοερά στα καντούνια και τα περιβόλια της, ψηλαφούσα τον πόνο της για την ερήμωση».**

Από το 1974, όταν χάσαμε πια τους εαυτούς μας μέσα στην αβεβαιότητα της προσφυγιάς, μάζευα φωτογραφίες, θυμητάρια μιας υπέροχης ζωής στην πόλη των λεμονανθών για να 'χω ένα έρεισμα, κάτι στέρεο να κρατιέμαι ψυχικά. Κατά καιρούς, έγραφα κάποιες στιγμές που έζησα, κάποιες αναμνήσεις. Βασικά έγγραφα ποίηση, **η περισσότερη αφιερωμένη στην Αμμόχωστο.** Όταν το 1999 αποφάσισα να γράψω όλα αυτά που χρόνια είχα μέσα μου, βρήκα κι εκείνα τα κείμενα καταχωνιασμένα στο συρτάρι του γραφείου μου και τα συμπεριέλαβα».

Την Αμμόχωστο οι κάτοικοί της την παρακολουθούν και τους παρακολουθεί νύχτα μέρα, κι η πόλη τούς συντροφεύει όπου κι αν βρίσκονται, εδώ κι αλλού, σ' όλα τα μήκη και τα πλάτη της Οικουμένης. Περιμένοντάς τους για να την ξανακτίσουν, για να γίνει το ίδιο όμορφη και ευλογημένη.

Για την πόλη, τη «γαλανομάτα», τη «χρυσόμαλλη» και την «πορτοκαλένια», το «δώρο αυτό του Θεού», όπως την αποκαλεί. Την πόλη αδελφή, μάνα, φίλη, που «μαζί της μεγάλωσε στους αμμόλοφους και στα μικρά δρομάκια. Τα θαλασσινά λιβάδια με τους εκατοντάδες ανεμόμυλους. Που την έμαθε ν' αγαπά απλά, αληθινά, με τρυφερότητα και όνειρο». Την πόλη τη χωμένη στην άμμο, εξ ου και **Αμμόχωστος. Με τη χρυσή άμμο, που τη λάτρεψαν οι ντόπιοι και τη ζήλεψαν οι ξένοι. Με την καταγάλανη θάλασσα, που μάγευε μικρούς και μεγάλους.**

Στο βιβλίο της η Κλαίρη Αγγελίδου μάς ταξιδεύει στον όμορφο τόπο με τους ωραίους ανθρώπους. Την πόλη που παιδάκι ακόμα την έμαθε ν' αγαπά τα λουλούδια, τα χρώματα και τ' αρώματα. Στο Δημοτικό και στο Γυμνάσιο, στα χρόνια της εφηβείας, μαζί πάντα συμπορεύονταν και στις χαρές και τις λύπες. Την πόλη που της έμαθε ν' αγαπά την ποίηση, που δίνει αξία στη ζωή και νόημα στην ανθρώπινη ύπαρξη, της άνοιξε τους δρόμους της εξωτερικής θέασης της ζωής αλλά και της εσωτερικής αναζήτησης. **Και μετά, στα χρόνια των σπουδών στην Αθήνα, όπου παρά τις δυσκολίες τ' όνειρο να γίνει φιλόλογος γίνεται πραγματικότητα, η συνομιλία συνεχιζόταν από μακριά.** Κι όταν ήρθε η ώρα του έρωτα, πάλι ήταν εκεί να χαίρεται για την ευτυχία της, εγκρίνοντας την επιλογή της, που δεν ήταν άλλη από τον Νίκο Αγγελίδη, τον μετέπειτα σύζυγό της. **Αλλά και στο μυστικό γάμο τους, χωρίς συγγενείς, μόνο μ' ελάχιστους φίλους, η πόλη πάλι ήταν παρούσα.** Παίρνοντας εκείνη τη θέση της μάνας, δακρυσμένη να ευλογεί το αγαπημένο ζευγάρι, που όσες πίκρες κι αν του έμελλε να γευτεί στο διάβα των χρόνων, πάντα μαζί τις αντιμετώπιζαν και μαζί ατένιζαν το μέλλον το δικό τους και των τριών αγοριών τους.

Ακολουθεί η επιστροφή στην Κύπρο. Στα δύσκολα χρόνια του αγώνα, που τη βρίσκουμε μαζί με το σύζυγό της για κάποια περίοδο στη Γιαλούσα να διδάσκουν και να αγωνίζονται για τη λευτεριά του τόπου. **Στη συνέχεια, στο ζεστό σπιτικό τους στην Αμμόχωστο,** τα όμορφα εκείνα χρόνια που ακολούθησαν, πάλιν ανάμεσά τους να τους συμπαραστέκεται και να τους ενθαρρύνει σε κάθε τους βήμα.

Μέχρι που φθάνει η πικρή ώρα της προσφυγιάς, του ξεριζωμού, που ήταν καταλυτικός. Σκορπισμένοι οι Αμμοχωστιανοί στην ελεύθερη Κύπρο αλλά κι όπου γης, αποκομμένοι από την πόλη τους, με τις ψυχές ραγισμένες, να μαζεύουν τις θύμησες και ν' αναπολούν τα μικρά και τα μεγάλα γεγονότα της ζωής τους, για ν' αντέξουν, με το θάρρος και την ελπίδα ακλόνητους συμμάχους.

Το φωτογραφικό υλικό με το οποίο είναι διανθισμένο το βιβλίο είναι κυρίως του Βάσου Στυλιανού αλλά κι άλλων φίλων που με τόση έγνοια και περίσσευμα ψυχής διαφύλαξαν. Υπάρχουν και κάποιες οικογενειακές φωτογραφίες, τις οποίες το 1985 έστειλε ο Τουρκοκύπριος που κάθεται στο σπίτι της Κλαίρης Αγγελίδου.

«Με κανένα τρόπο δεν ήθελα να γράψω ένα στεγνά πληροφοριακό βιβλίο», θα μας πει. «**Ήθελα ένα βιβλίο ζωντανό, όπως ζωντανή ήταν η ίδια η πόλη.** Ένα βιβλίο που θα διαβαστεί από νέους ανθρώπους· **τα παιδιά που έφυγαν από την πόλη 3-4 χρόνων και δεν είχαν αναμνήσεις και ιδιαίτερα τα παιδιά που γεννήθηκαν στην προσφυγιά κι ήθελαν να μάθουν.** Ένιωσα ότι τους το χρωστούσα».

Ένα βιβλίο, όπου μέσα από τα προσωπικά βιώματα αναβιώνει η ιστορία και η ζωή της πόλης. **Ένα βιβλίο που συγκινεί, ταρακουνά και αφυπνίζει, δεν σ' αφήνει να**

ξεχάσεις. Και λαοί που δεν ξεχνούν αντιστέκονται, δεν αφήνουν την ελπίδα και τ' όνειρο να καταρρεύσουν, έχουν μέλλον.